

ŁÓDŹ

EKOPAKT DLA ŁODZI

EKOPAKT DLA ŁÓDZI

Wyjątkowe sytuacje wymagają wyjątkowych działań. Chcemy, żeby Łódź w ciągu najbliższych lat, stała się miastem wolnym od smogu i plastiku, z dziesiątkami tysięcy nowych drzew, miastem które będzie dążyć do ograniczenia ilości odpadów i ich selektywnej zbiórki.

Unia Europejska ogłosiła ambitny plan neutralności klimatycznej kontynentu do 2050 roku. Europejski Zielony Ład to nowa strategia wzrostu gospodarczego dla UE, która obejmie także podział pieniędzy w latach 2021-2027. Przygotowana rezolucja zakłada przeznaczenie co najmniej 30 proc. całego budżetu UE na lata 2021–2027 na działania w dziedzinie klimatu.

Łódź także będzie realizować skoordynowaną i skuteczną politykę proekologiczną obejmującą wszystkie aspekty życia, w których miasto może mieć wpływ na poprawę środowiska przyrodniczego. Wszystkie podległe jednostki i współpracujące z miastem instytucje będą uwzględniały w swojej działalności elementy tej polityki. Od wyeliminowania plastikowych sztućców na urzędowej stołówce, po zwiększenie liczby przyjaznych otoczeniu autobusów w MPK.

Do wspólnego działania zapraszamy i zachęcamy wszystkich mieszkańców Łodzi: przedsiębiorców, przedstawicieli trzeciego sektora, instytucje, urzędy, Marszałka i Wojewodę. Razem działajmy na rzecz ochrony środowiska i poprawy jakości życia w Łodzi. Wspólnie realizujemy Pakt dla Łodzi.

Chcemy przyspieszyć wymianę starych pieców i zacieśnić współpracę z dostawcami ciepła, aby podłączyć jak najwięcej lokali do miejskich mediów.

Chcemy zwiększyć powierzchnię terenów zieleni, zainwestujemy w ekologiczny transport zbiorowy, będziemy wspierać komunikację rowerową i elektryczną. Będziemy gromadzić deszczówkę i wykorzystywać ją w domach i w pracy.

Chcemy ograniczyć zużycie energii i wody w miejskich instytucjach, bez obniżania jakości świadczonych usług. Będziemy zachęcać mieszkańców do zmniejszenia ilości odpadów oraz do ich konsekwentnej segregacji.

Rozpoczynamy szeroką akcję edukacyjną w szkołach i przedszkolach, aby to dzieci przypominały rodzicom o proekologicznych zachowaniach.

PREZYDENT MIASTA

Hanna ZDANOWSKA

SPIS TREŚCI

I. WIZJA/MISJA PAKTU	5
II. ZASADY/REGUŁY REALIZACJI PAKTU	6
III. FUNDAMENT PAKTU - EDUKACJA EKOLOGICZNA	5
IV. INTERESARIUSZE – PODMIOTY ZAWIERAJĄCE PAKT	5
V. CELE STRATEGICZNE	5
VI. PLANOWANE EFEKTY DZIAŁAŃ	6
VII. ZARZĄDZANIE I MONITOROWANIE	7
1. ZIELEŃ - ROZWÓJ I OCHRONA TERENÓW ZIELENI	7
2. POWIETRZE – OCHRONA I POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO	8
3. WODA - RACJONALIZACJA GOSPODAROWANIA WODĄ, W TYM WODĄ OPADOWĄ	9
4. ODPADY - POPRAWA EFEKTYWNOŚCI GOSPODAROWANIA ODPADAMI	9
5. KSZTAŁTOWANIE NOWYCH POSTAW – EDUKACJA DZIECI	10
VIII. PAKT PROEKOLOGICZNY MIASTA ŁODZI	11

I. Wizja/misja paktu

Łódź miastem zieleni, z czystym powietrzem, miastem wolnym od smogu i od plastiku. Z 50 tysiącami nowo posadzonych drzew, miastem które selektywnie zbiera 75 % wytwarzanych śmieci.

II. Zasady/reguły realizacji paktu

- zasada cyrkularności – dążenie do zbudowania systemu ekonomicznego, którego założeniem jest redukcja (a docelowo wyeliminowanie) ilości powstających w gospodarce niewykorzystanych odpadów i nieużytków. Celem jest tutaj ich ponowne „zaangażowanie” do cyklu gospodarczego w sposób efektywny, niekoniecznie w tej samej roli oraz budowanie społecznego, ekonomicznego i naturalnego kapitału - 5R: Refuse, Reduce, Reuse, Repurpose, Recycle, czyli Odrzuć, Zmniejsz, Ponownie wykorzystaj, Zmień przeznaczenie, Poddać recyklingowi (Przetwarzaj);
- zasada zrównoważonego rozwoju – oznacza dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców, trwałego rozwoju gospodarki oraz odpowiedzialnego korzystania z zasobów przy uwzględnieniu skutków środowiskowych, społecznych i ekonomicznych dla obecnych i przyszłych pokoleń;

III. Fundament paktu - Edukacja ekologiczna

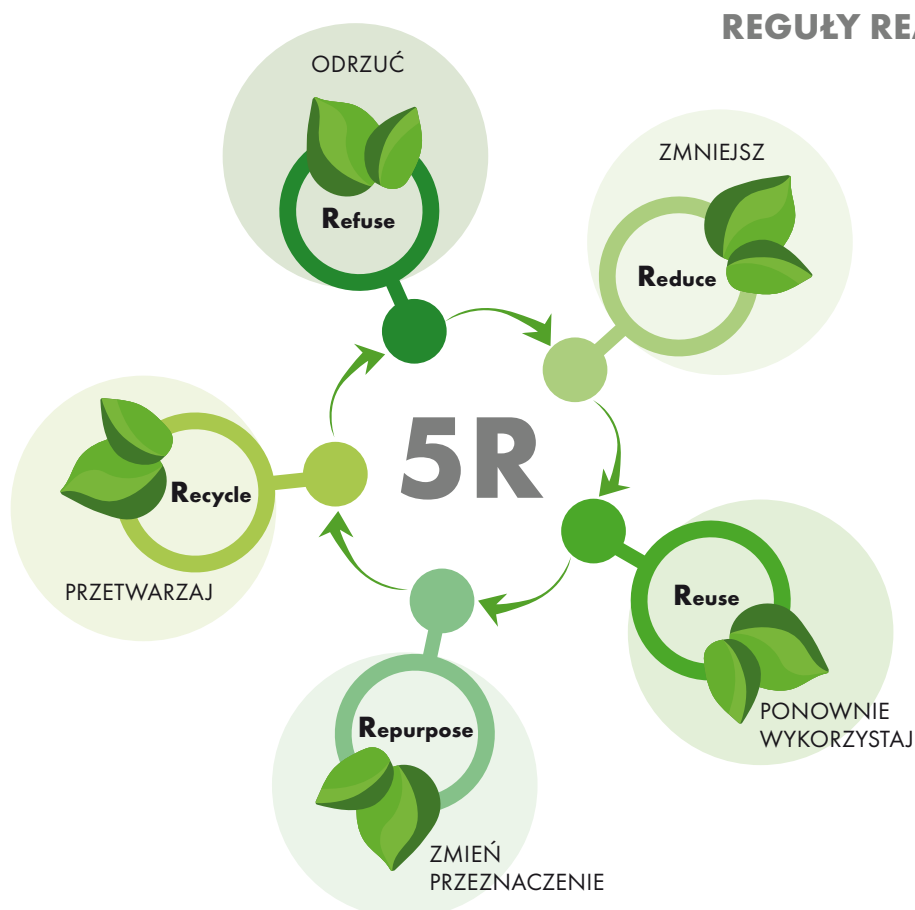
Budowanie poczucia współodpowiedzialności za środowisko i podnoszenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci.

IV. Interesariusze – podmioty zawierające pakt

1. Prezydent Miasta Łodzi, Rada Miejska w Łodzi, Młodzieżowa Rada Miejska
2. Wojewoda Łódzki, Sejmik Województwa Łódzkiego, Marszałek Województwa Łódzkiego
3. Łódzcy parlamentarzyści
4. Mieszkańcy, w szczególności dzieci i młodzież
5. Właściciele nieruchomości, zarządcy, gestorzy mediów miejskich
6. Jednostki oświatowe, jednostki kultury, jednostki zdrowia, urzędy, jednostki administracji publicznej
7. Przedsiębiorcy komunikacyjni
8. Biznes
9. NGO, inne organizacje
10. Uczelnie
11. Związki wyznaniowe
12. Sąsiadujące gminy, SŁOM
13. Media

V. Cele strategiczne

1. Rozwój i ochrona terenów zieleni
2. Ochrona i poprawa jakości powietrza atmosferycznego
3. Racjonalizacja gospodarowania wodą, w tym wodą opadową
4. Poprawa efektywności gospodarowania odpadami
5. Kształtowanie nowych postaw - edukacja dzieci

VI. Planowane efekty działań – (wskaźniki)

Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa 12.2019	Wartość docelowa 2030	Komentarz
1	Liczba nowo posadzonych drzew	3200	50 000	WKŚ
2	Odpady zebrane selektywnie	36%	75%	WGK
3	Liczba lokali komunalnych posiadających ogrzewanie piecowe	18.000	0	ZLM/Bds.R
4	Liczby autobusów elektrycznych	0	30% we flocie	ZDiT
5	Racjonalizacja zużycia wody i energii w jednostkach miejskich i mieście – zużycie wody – zużycie energii – zużycie wody na 1 mieszkańca	- 100% - 100% - 40 m ³ (2018)	- 94% - 96% - 38 m ³	WOA/WGT WGK GUS
6	Redukcja plastiku w jednostkach miejskich	100%	40%	WOA
7	Udział zieleni w powierzchni ogółem miasta	19	25	GUS/WKŚ
8	Liczba zbiorników wodnych i obiektów małej retencji w mieście (szt.)	61	72	WGK
9	Udział powierzchni retencyjnej w powierzchni miasta (poza terenami zielonymi) - %	0,26%	0,6%	WGK
10	Wspieranie komunikacji rowerowej i elektrycznej (GUS, stacje ładowania) – długość ścieżek rowerowych – liczba stacji ładowania	- 158 km - 10	224 km 220	ZDiT/ZiM
11	Świadomi ekologicznie obywatele (badanie świadomości ekologicznej - ankieta)	poziom świadomości z badania ankietowego 2020	poziom świadomości z badania ankietowego 2030	WKŚ BSM

VII. Zarządzanie i monitorowanie

Za zarządzanie i monitorowanie Ekopaktu odpowiada Dep. Ekologii i Klimatu wraz z zespołem wdrożeniowym.

1. Zielen - Rozwój i ochrona terenów zieleni

Lp.	Proponowane działania	Opis działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Sposób finansowania	Planowany efekt działania
1	Zwiększenie udziału zieleni oraz powierzchni biologicznie czynnych, społeczne zazielenianie, społeczna opieka nad zielenią, ochrona zieleni.	Działania mające na celu zwiększenie udziału zieleni oraz powierzchni biologicznie czynnych, możliwe do realizacji zarówno indywidualnie w jednorodzinnych domach, jak i w ramach działania wspólnot, stowarzyszeń, os. fizycznych będących właścicielami nieruchomości, czyli obsadzanie zielenią elewacji, aranżowanie zielonych dachów, urządzenie ogrodów na terenach niezabudowanych nieruchomości. Społeczne zazielenianie: miasto wskazuje bank terenów, które można zazielenić w ramach inicjatyw społecznych, komercyjnych, etc. razem z listą rekomendowanych gatunków nasadzeń oraz ich wielkością. Sadzenie drzew z uwzględnieniem miejskiej infrastruktury podziemnej. Zazielenienie UMT i mjo. Zwiększenie bioróżnorodności (w tym zakładanie uli, zakładanie łąk).	wszyscy interesariusze, koordynator Departament Ekologii i Klimatu UMT/Zarząd Zieleni Miejskiej/ZIM	cyklicznie/ tryb ciągły	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	więcej zieleni, zmniejszenie liczby terenów zdegradowanych, poprawa stanu środowiska
2	Przygotowanie pod zalesienie lub jako przestrzeń pod nasadzenia zastępcze wybranych terenów poza centrum Miasta		wszyscy interesariusze, koordynator Departament Ekologii i Klimatu UMT/Zarząd Zieleni Miejskiej	cyklicznie	budżet miasta środki prywatne, środki unijne	poprawa stanu środowiska i adaptacja do zmian klimatu, zwiększenie powierzchni terenów zielonych w mieście
3	Zielony Pakiet dla Deweloperów – katalog dobrych, zielonych i proekologicznych rozwiązań budowlanych.	Baza pomysłów obejmująca: <ul style="list-style-type: none"> ▪ biura – zielone biura, zielone części wspólne budynków, zielone ściany, otoczenie budynków ▪ mieszkania – zielone części wspólne, działania pro-eko, zielone dachy ▪ inwestycje powierzchniowe – ułatwienia w zakresie nasadzeń zastępczych ▪ retencja wód opadowych wymagana przy wszelkich inwestycjach. 	Departament Ekologii i Klimatu UMT, Biuro Rozwoju Gospodarczego i Współpracy Międzynarodowej, przedsiębiorcy	tryb ciągły	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	poprawa stanu środowiska, propagowanie ekologicznych projektów, wzory do stosowania
4	Aranżacja zieleni/opieka nad zielenią przez firmy prywatne (umowy sponsorskie) oraz mieszkańców (umowy partnerskie) na gruntach miejskich	Działania mające na celu zwiększenie udziału zieleni oraz powierzchni biologicznie czynnych, możliwe do realizacji zarówno przez firmy prywatne jak i mieszkańców (zielone podwórka, ogrody społeczne, warzywniaki).	Departament Ekologii i Klimatu UMT, Biuro Rozwoju Gospodarczego i Współpracy Międzynarodowej, przedsiębiorcy	tryb ciągły	środki prywatne, środki unijne	poprawa stanu środowiska, więcej zieleni, zmniejszenie liczby terenów zdegradowanych
5	Zielony CSR	Zbiór ekologicznych akcji/działań CSR, jakie Miasto proponuje wspólnie z przedsiębiorcami i innym przedsiębiorcom.	Departament Ekologii i Klimatu UMT, Biuro Rozwoju Gospodarczego i Współpracy Międzynarodowej, przedsiębiorcy	tryb ciągły	środki prywatne, środki unijne	poprawa stanu środowiska, zwiększenie terenów zieleni
6	Zielona pula w budżecie		UMT, mieszkańcy,	cyklicznie	budżet miasta	poprawa stanu środowiska, włączenie społeczne
7	Sukcesywne obejmowanie planami ochronnymi terenów o szczególnie cennych walorach przyrodniczych oraz wprowadzenie wyższych standardów proekologicznych w Miejskowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego.	ds. UMT i mjo	Miejska Pracownia Urbanistyczna, Biuro Architekta Miasta UMT w porozumieniu z Departamentem Ekologii i Klimatu	tryb ciągły	-	poprawa stanu środowiska i adaptacja do zmian klimatu
8	Zielone zamówienia publiczne.		UMT (wydział Zamówień Publicznych) i inni interesariusze publiczni	tryb ciągły	-	poprawa stanu środowiska
9	Kampanie informacyjno-edukacyjno-promocyjne z zakresu eko-zachowań odnośnie do zieleni.	Nie parkuj na korzeniach, nie rozjeżdżaj trawników, dzień bez samochodu (pierwszy poniedziałek/ostatni piątek miesiąca MPK bezpłatnie na dowód rejestracyjny), katalog roślin: które pochłaniają zanieczyszczenia, dobrze znoszą suszę, zmniejsz zużycie chemicznych środków; katalog dobrych praktyk stosowanych dla zagospodarowania wód opadowych.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/Biuro Promocji i Nowych Mediów UMT	tryb ciągły/ działania cykliczne	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	zwiększenie świadomości, poprawa stanu środowiska

2. Powietrze – ochrona i poprawa jakości powietrza atmosferycznego

Lp.	Proponowane działania	Opis działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Sposób finansowania	Planowany efekt działania
1	Sadzenie roślin wychwytyjących zanieczyszczenia.	Nasadzenia prowadzone przez wszystkich interesariuszy, m.in. w przydomowych ogródkach, na balkonach, na oknach, na dachach> jako działanie wspierające: miejski konkurs na najlepiej urządzony balkon	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/Zarząd Zieleni Miejskiej	cykliczne, raz w roku	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	poprawa stanu powietrza i środowiska, lepsze wykorzystanie zaniedbanych terenów zieleni,
2	Wymiana źródeł ogrzewania na nisko-emisyjne.	Działanie realizowane przez właścicieli domów jedno i wielorodzinnych, właścicieli budynków o funkcji użytkowej > jako działanie wspierające ze strony UMŁ: spotkania, porady, pomoc w załatwianiu formalności, przewodnik.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/Wydział Gospodarki Komunalnej	tryb ciągły	NFOŚiGW, środki prywatne, środki unijne, budżet miasta	poprawa jakości powietrza, zwiększenie bezpieczeństwa
3	Wymiana oświetlenia na oszczędzające, zużywające mniej energii z zastosowaniem m.in. technologii ruchu.	Rezygnacja z ręcznych włączników/wyłączników światła na rzecz czujników ruchu na wybranych ciągach komunikacyjnych.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu	tryb ciągły	środki prywatne, środki unijne, budżet miasta	ograniczenie zużycia energii, poprawa stanu środowiska
4	Wykorzystanie fotowoltaiki i innych odnawialnych źródeł energii.	Realizacja inwestycji w obiektach miejskich jako dobre praktyki. Powołanie punktu konsultacyjno-doradczego UMŁ w zakresie pozyskiwania środków na zieloną energię przez podmioty prywatne i wspólnoty mieszkaniowe oraz osoby prywatne.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu	tryb ciągły	NFOŚiGW i WFOŚiGW, środki unijne, środki prywatne budżet miasta	ograniczenie zużycia energii, poprawa jakości powietrza
5	Termomodernizacja budynków.		wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu	tryb ciągły	NFOŚiGW i WFOŚiGW, środki unijne, środki prywatne budżet miasta	ograniczenie zużycia energii, poprawa jakości powietrza
6	Wspieranie komunikacji rowerowej i elektrycznej.	Działania zakładające m.in. budowę dróg dla rowerów, rozwój projektu roweru miejski, rozwój sieci ładowania pojazdów elektrycznych, wypracowania pakietu preferencji dla pojazdów elektrycznych.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/ Zarząd Dróg i Transportu	tryb ciągły	NFOŚiGW i WFOŚiGW, środki unijne, środki prywatne budżet miasta	poprawa stanu środowiska
7	Zwiększenie dostępu mediów sieciowych w budynkach (woda, gaz, kanalizacja, CO).		wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu w współpracy z spółkami miejskimi i pozostałymi gestorami mediów	tryb ciągły	środki unijne, środki prywatne środki publiczne	poprawa stanu środowiska
8	Rozwój i promocja komunikacji zbiorowej	Działania zakładające m.in. wprowadzenie stref ograniczających ruch pojazdów, współpracę z podmiotami prywatnymi w zakresie planów mobilności, budowę parkingów parkuj i jedź.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/ Zarząd Dróg i Transportu/Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne	tryb ciągły	budżet miasta, środki unijne, środki prywatne	poprawa stanu środowiska, zmniejszenie natężenia ruchu drogowego
9	Kampania informacyjno-edukacyjno-promocyjne z zakresu ekozachowań w zakresie poprawy jakości powietrza.	Skierowane do różnych grup - kluby seniora, biblioteki, przychodnie, wywiadówki w szkołach, związki wyznaniowe - z zakresu eko-zachowań m.in. jak ograniczać zużycie energii, nie palić śmieciami, oddaj wielkie gabaryty, korzystaj z komunikacji zbiorowej, wymień źródło ogrzewania etc.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/Biuro Promocji i Nowych Mediów UMŁ	tryb ciągły /działania cykliczne	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	zwiększenie świadomości, poprawa stanu środowiska

3. Woda - racjonalizacja gospodarowania wodą, w tym wodą opadową

Lp.	Proponowane działania	Opis działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Sposób finansowania	Planowany efekt działania
1	Urządzanie ogrodów deszczowych.	Urządzanie ogrodów przez właścicieli nieruchomości, w tym jednostki miejskie, jako działanie wspierające poradnik i miejski konkurs na najlepiej urządzone ogrody deszczowe.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/ Zarząd Zieleni Miejskiej	tryb ciągły	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	zwiększenie retencji, infiltracji (adaptacja do zmian klimatu)
2	Zbieranie (retencjonowanie wód opadowych) deszczówki do dalszego wykorzystania.	Retencjonowanie wód opadowych jako działanie wspierające dofinansowanie instalacji do magazynowania i ponownego wykorzystania wód opadowych (m.in. podlewanie zieleni, zmywanie ulic itp.), stworzenie bazy dobrych praktyk.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/ Zarząd Zieleni Miejskiej/ Wydział Gospodarki Komunalnej	tryb ciągły	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	zwiększenie retencji (adaptacja do zmian klimatu)
3	Racjonalizowanie zużycia wody.	Działania prowadzone m.in. poprzez wymianę baterii umywalkowych na baterie wyposażone w fotokomórkę w budynkach użyteczności publicznej, wymiana systemów spłukiwania i wykorzystanie szarej wody w nowo powstających obiektach. Instalowanie dystrybutorów i wodnych źródeł na ulicach i w budynkach.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu	tryb ciągły	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	Zwiększenie retencji (adaptacja do zmian klimatu)
4	Ochrona dolin rzecznych i zbiorników wodnych w mieście (renaturyzacja rzek i cieków, odtworzenie małej retencji).	Umieszczanie w planach miejscowych zapisów chroniących doliny rzek przed degradacją oraz dotyczących lokalizacji planowanych zbiorników retencyjnych i innych form służących retencjonowaniu wód. Realizacja planów renaturyzacji i małej retencji.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/BAM/MPU	tryb ciągły	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	zwiększenie retencji (adaptacja do zmian klimatu)
5	Retencja wód opadowych jako działanie z zakresu adaptacji miasta do zmian klimatu; Miejska kanalizacja deszczowa jako odbiornik wód opadowych tylko z zastosowaniem rozwiązań ograniczających zrzut wód na terenach inwestycyjnych, mieszkaniowych.	Wykorzystanie istniejących warunków terenowych na potrzeby retencjonowania wód (ogrody deszczowe, obniżenia terenowe, zbiorniki retencyjne); odprowadzanie wód opadowych z terenów inwestycyjnych do miejskiej kanalizacji deszczowej tylko przy stosowaniu ograniczeń wynikających z działań retencyjnych; (inwestycje miejskie jako przykład dobrych praktyk)	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/WGK	tryb ciągły	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	Zwiększenie retencji (adaptacja do zmian klimatu)
6	Odprowadzanie ścieków – zmniejszenie zużycia środków chemicznych.	Ograniczanie zużycia środków chemicznych przy jednoczesnym zmniejszeniu zużycia wody; ekologiczne środki do mycia, prania w jednostkach miejskich jako przykład dobrych praktyk;	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/BAM/MPU	tryb ciągły	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	zwiększenie retencji (adaptacja do zmian klimatu)
7	Kampanie informacyjno-edukacyjno-promocyjne z zakresu racjonalizacji gospodarowania wodą.	Gospodarowanie wodą opadową oraz optymalizacja zużycia wody do picia i innych celów bytowych „Woda z kranu zamiast woda w plastikowej butelce”. Odprowadzanie ścieków (Ścieki to nie śmieci! Ściek wraca do rzeki!! Ściek to woda – oddaj bo szkoda!!)	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/Biuro Promocji i Nowych Mediów UMŁ	tryb ciągły / działania cykliczne	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	zwiększenie świadomości, poprawa stanu środowiska

4. Odpady - Poprawa efektywności gospodarowania odpadami

Lp.	Proponowane działania	Opis działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Sposób finansowania	Planowany efekt działania
1	Redukcja zużycia plastiku	Korzystanie z toreb wielokrotnego użytku > jako działanie wspierające miejski gadżet: torba na sprawunki; Picie kranówki > jako działanie wspierające miejski gadżet: bidon do wielokrotnego użytku.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu	tryb ciągły		redukcja odpadów, poprawa stanu środowiska
2	Sukcesywne ograniczanie zużycia papieru.		wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu	tryb ciągły		redukcja odpadów, poprawa stanu środowiska
3	Portal wiedzy o możliwościach odbioru „rzeczy niepotrzebnych” w celu ich ponownego wykorzystania, min. ubrań, mebli itp.	M.in. wiosenne porządki - duża akcja i kampania zachęcająca do oddawania do legalnych źródeł odbioru śmieci niepotrzebnych rzeczy, akcja ładnie naprawie, projekt szafa.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu	tryb ciągły	środki unijne, środki publiczne	redukcja odpadów, poprawa stanu środowiska
4	Wprowadzenie automatów na szkło i plastik.	W zamian np. zniżki	Biznes, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu	tryb ciągły	budżet miasta, środki prywatne	lepsza segregacja, poprawa stanu środowiska
5	Kampania informacyjno-edukacyjno-promocyjne z zakresu racjonalizacji gospodarowania odpadami.	Robienie własnych eko-detergentów > jako działanie wspierające warsztaty dla młodzieży, seniorów, etc. Edukacja młodzieży w zakresie segregacji odpadów przy udziale firm gospodarujących odpadami. Akcje edukacyjne, promocja wymiany międzypokoleniowej. Promocja bioodpadów i lepsze ich zagospodarowanie.	wszyscy interesariusze, koordynator Dep. Ekologii i Klimatu/Biuro Promocji i Nowych Mediów UMŁ	tryb ciągły / działania cykliczne	budżet miasta, środki prywatne, środki unijne	zwiększenie świadomości, poprawa stanu środowiska

5. Kształtowanie nowych postaw – edukacja dzieci

Lp.	Proponowane działania	Realizatorzy	Termin realizacji	Sposób finansowania	Planowany efekt działania
1	<p>Opracowanie katalogu miejsc atrakcyjnych edukacyjnie dla budowania świadomości proekologicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ sortownia odpadów, ■ wysypisko, ■ oczyszczalnia ścieków, ■ zakład przetwórstwa odpadów, ■ palmiarnia, ■ ogród botaniczny, ■ fabryka produkująca żywności, ■ park krajobrazowy wznieścień łódzkich, ■ ZWIK. 	Wydział Edukacji/ Dep. Ekologii i Klimatu	cyklicznie	budżet miasta	podnoszenie wiedzy w różnych aspektach ochrony środowiska
2	Przygotowanie przez miejskie spółki ścieżek edukacyjnych dostosowanych do różnych potrzeb wiekowych dzieci	Dep. Ekologii i Klimatu/spółki miejskie/ Wydział Edukacji	tryb ciągły	budżet miasta, środki unijne, NFOŚiGW, WFOŚiGW, środki zewnętrzne	podnoszenie wiedzy i kształtowanie świadomości w różnych aspektach ochrony środowiska
3	<p>Wspólna platforma wymiany doświadczeń proekologicznych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ programów edukacyjnych, ■ scenariuszy zajęć, ■ projektów edukacyjnych, ■ zdjęć, ■ filmów, ■ prac uczniów, ■ infrastruktury edukacyjnej, ■ doświadczeń – dyskusji. 	Wydział Edukacji, Wydział Informatyki/ Dep. Ekologii i Klimatu	cyklicznie	budżet miasta, środki zewnętrzne	podnoszenie wiedzy w różnych aspektach ochrony środowiska
4	<p>Globalna zbiórka</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ nakrętki, ■ makulatura, ■ baterie, ■ koce, odzież, ■ jedzenie, karma ■ książki, zabawki ■ zużyty sprzęt rtv. 	Wydział Edukacji/ Dep. Ekologii i Klimatu	cyklicznie	budżet miasta, środki zewnętrzne	lepsza segregacja, poprawa stanu środowiska, podnoszenie świadomości
5	<p>Dostosowanie budynków i przestrzeni jednostek oświatowych do proekologicznych standardów</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ dozownika na mydło, ■ poidelka na wodę, ■ czujniki ruchu, ■ kosze do segregacji, ■ urządzenia do zgniataania butelek, ■ ograniczanie produktów w opakowaniu plastikowych sprzedawanych lub dystrybuowanych w jednostkach oświatowych, ■ alternatywne źródła energii. 	Wydział Edukacji/ Dep. Ekologii i Klimatu	cyklicznie	budżet miasta, środki zewnętrzne	zmniejszenie obciążenia środowiska
6	<p>Szkolny kalendarz ekologiczny, propozycja świąt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ dzień bez śmieci, ■ dzień bez telefonu, ■ dzień sprzątania, ■ dzień bez zakupów. 	Wydział Edukacji/Dep. Ekologii i Klimatu	cyklicznie	budżet miasta, środki zewnętrzne	podnoszenie świadomości
7	<p>Rozwój postawy obywatelskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ marsze, ■ debaty, ■ rozprawy sądowe, ■ kanał telewizyjny na YouTube, ■ happeningi. 	Wydział Edukacji, Biuro Promocji i Nowych Mediów/ Dep. Ekologii i Klimatu	cyklicznie	budżet miasta, środki zewnętrzne	podnoszenie społecznej odpowiedzialności
8	<p>Promocja działań jednostek oświatowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ strona internetowa UME, ■ lokalna prasa i telewizja, ■ konferencje prasowe, ■ kanał internetowy UME. 	Wydział Edukacji, Biuro Promocji i Nowych Mediów/Dep. Ekologii i Klimatu	cyklicznie	budżet miasta, środki zewnętrzne	promocja uzyskanych efektów

VIII. Pakt proekologiczny Miasta Łodzi

Na poziomie lokalnym działania określone w Ekopakcie dla Łodzi wynikają z realizacji następujących dokumentów:

- a) Uchwała Nr XLIII/824/12 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”.
- b) Uchwała Nr LV/1151/13 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 16 stycznia 2013 r. w sprawie przyjęcia Polityki komunalnej i ochrony środowiska Miasta Łodzi 2020+.
- c) Uchwała Nr LXIX/1765/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Łodzi na rok 2018”.
- d) Uchwała Nr LXXVIII/2101/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 31.10.2018 w sprawie przyjęcia „Programu ochrony środowiska dla miasta Łodzi na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025”.
- e) Uchwała Nr LXIXI/1753/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 28.03.2018 r, w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi”.
- f) Uchwała nr V/162/19 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 6.02.2019 w sprawie przyjęcia programu gospodarki niskoemisyjnej dla miasta Łodzi.
- g) Uchwała Nr XLIII/1083/17 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 22.02.2017 w sprawie kierunków działania dla Prezydenta Miasta Łodzi w zakresie poprawy jakości powietrza poprzez walkę z niską emisją.
- h) Zarządzenie Nr 5823/VII/17 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 25.04.2017 w sprawie wprowadzenia „Zaleceń w sprawie stosowania klauzul społecznych oraz innych aspektów społecznych i środowiskowych w zamówieniach publicznych.
- i) Projekt dokumentu „Plan Adaptacji do Zmian Klimatu dla Miasta Łodzi” 2019.
- j) Projekt dokumentu „Standardy kształtowania zieleni w Łodzi”.

2019